

Til beslutningsforslag nr. B 12. Betænkning afgivet af Kommunaludvalget den 18. maj 2006

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om 100 pct. s statsrefusion af alle overførselsindkomster

[af Line Barfod (EL) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 13. oktober 2005 og var til 1. behandling den 24. november 2005. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kommunaludvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 2 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som forventes besvaret inden 2. behandling. Svar på spørgsmål 94 – KOU alm. del er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Enhedslistens medlem af udvalget mener, at kommuner med mange borgere på overførselsindkomst har urimeligt store udgifter, fordi der ikke er 100 pct. statsrefusion. Dette forslag vil løse den økonomiske klemme, kommunerne sidder i, og afskaffe de incitamenter, som virker urimelige over for borgerne.

Meningen med lave refusionssatser er, at kommunerne skal have et incitament til at få borgerne i beskæftigelse. Et sådant incitament findes ikke for arbejdsløse på dagpenge, efterlønsmodtagere eller personer over 65 år. Her betaler staten hele udgiften, og der er altså en logisk brist. For de resterende overførselsindkomster er problemet med de lave refusionssatser, at kommunerne ikke har tilstrækkelige redskaber til at få borgerne i lønnet arbejde eller i gang med en SU-berettiget uddannelse.

Det skyldes, at det er meget svært eller nærmest umuligt at få helbredt syge og førtidspensionister, og at det er meget vanskeligt at få disse og kontanthjælpsmodtagere i gang med et passende arbejde. KL har i sit aktuelle velfærdssudspil ligefrem kaldt det umuligt at ansætte ekstra personale til at tage hånd om sygemeldte, fordi regeringen har lagt så stramme og stive rammer ned over den kommunale økonomi. Enhedslisten mener, at med bedre økonomiske rammer og friere forhold vil kommunerne kunne få mange af de nuværende overførselsindkomstmottagere i fleksjob eller skånejob.

Når man ser på tallene fra de senere år, hvor refusionssatsen på 35 pct. for førtidspension er blevet indfaset, må konklusionen være, at incitamentet ikke virker. I den seneste prognose fra KL over budgetgaranterede udgifter i 2005 ses nemlig igen en vækst i udgifter til førtidspension, så man nu forventer udgifter på 12 mia. kr. for 2005. Hvis kommunerne får bedre rammer til at forbedre arbejdsmiljøet, vil nedslidningen

fremover kunne nedbringes for kommunalt og regionalt ansatte og dermed tilgangen til førtidspension og efterløn.

Hvis regeringens velfærdsudspil fra april realiseres, vil kommunerne miste refusion for 25-29-årige kontanthjælpsmodtagere i perioden efter 3 måneder. Det vil give økonomiske problemer for kommunerne og selvfølgelig især for kommuner, der har relativt mange kontanthjælpsmodtagere.

F.eks. viser beregninger fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, at Københavns Kommune vil miste 50 mio. kr., og at Albertslund Kommune vil miste endnu mere, målt pr. indbygger. Forklaringen er, at det næppe vil lykkes at skaffe de unge praktikpladser og job bagefter, og så kan det blive meget svært at motivere de unge til at gå i gang med en udsigtsløs uddannelse. Hvor meget det drejer sig om for den enkelte kommune, kan ses i svaret på spørgsmål 94 i Kommunaludvalget, som er optrykt som bilag til betænkningen.

Incitamenterne virker tilmed urimelige og tarvelige, fordi kommunerne opmuntres til at genere udsatte borgere. Dels kan kommunerne hindre tilflytning af overførselsindkomstmotagere ved at rive almene boliger og billige, faldefærdige ejerboliger ned, hvilket der er set eksempler på bl.a. i Lollands Kommune, dels kan kommunerne – mere eller mindre bevidst – snyde borgere for bevilling af førtidspension, hvilket de mange sager i de sociale nævn illustrerer. En kommunalt ansat læge, Ellen Ryg Olsen, beskriver i sin bog »Syge på tvangsarbejde«, hvordan incita-

mentsstrukturen bød kommunen at sende syge i tvangsarbejde.

Enhedslisten ønsker tværtimod, at kommunerne skal være villige til at modtage alle typer af tilflyttere og at behandle borgere på overførselsindkomst ordentligt og efter, hvad der tjener den enkelte bedst. Derfor skal kommunerne have fuld refusion for de direkte udgifter til forsørgelse og have mulighed for at tilbyde beskæftigelse under mange forskellige former for beskyttelse og indenfor flere forskellige brancher.

Fuld statsrefusion betyder ikke, at kommunerne vil få incitament til at fastholde borgere på passiv forsørgelse, for al erfaring viser, at trækket på sundhedsudgifter og supplerende sociale udgifter reduceres og skatteindtægterne øges, når borgerne kommer i lønnet beskæftigelse.

Enhedslisten erkender, at forslaget vil betyde store ekstraudgifter for staten, men som der står i bemærkningerne til beslutningsforslaget, vil kommunerne kunne nedsætte kommuneskatten. Den samlede effekt vil således være en større grad af lighed – både mellem kommunerne og mellem skatteborgerne – i finansieringen af de samlede direkte og indirekte udgifter til forsørgelse og til at få udsatte borgere tilbage i fast lønnet beskæftigelse.

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Erling Bonnesen (V) Troels Christensen (V) Flemming Damgaard Larsen (V) Leif Mikkelsen (V)

Jens Vibjerg (V) Poul Nødgaard (DF) fmd. Kristian Thulesen Dahl (DF)

Christian Wedell-Neergaard (KF) nfmd. Allan Niebuhr (KF) Pia Gjellerup (S) Ole Stavad (S)

Arne Toft (S) Magnus Heunicke (S) Margrethe Vestager (RV) Ole Glahn (RV)

Kristen Touborg (SF) Line Barfod (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende B 12

Bilagsnr.	Titel
1	Svar på spm. S 63 om Grenaa Kommunes tab på 113 mio. kr. på grund af statens manglende kompensation for sociale udgifter samt supplerende svar på spm. S 443 herom, fra indenrigs- og sundhedsministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
3	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende B 12

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvor meget ekstra den enkelte kommune ville få i statsrefusion, hvis forslaget om fuld statsrefusion for overførselsindkomster blev vedtaget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvor meget den enkelte kommune kunne nedsætte sin udskrivningsprocent, hvis forslaget om fuld statsrefusion for overførselsindkomster blev vedtaget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå

Bilag 2

Et af udvalgets spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålet og indenrigs- og sundhedsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra EL.

Spørgsmål 94 – alm. del:

Ministeren bedes oplyse, hvilke 20 kommuner inden sammenlægningen der vil opleve det største relative tab målt i forhold til indbyggertal og beskatningsgrundlag ved regeringens udspil om fuld kommunal finansiering af kontanthjælp til unge under 30 år efter 3 måneders varighed.

Svar:

Spørgsmålet forstås således, at der ønskes en beregning af de kommunaløkonomiske konsekvenser medregnet kompensationen over bloktilskuddet af forslaget i regeringens velfærdsudspil om, at kommunerne ikke kan få refunderet udgifterne til kontant- og starthjælp i passive perioder for unge under 30 år, når den unge har modtaget offentlig forsørgelse i 3 sammenhængende måneder. Da forslaget ikke kan forventes udmøntet med virkning for 2006, er beregningen foretaget på den nye kommunestruktur og på det foreslåede nye tilskuds- og udligningssystem, jf. lovforslag nr. L 194.

De økonomiske konsekvenser af forslaget er beregnet under forudsætning af uændret adfærd i kommunerne. Denne forudsætning må anses for ikke at være realistisk, da forslaget netop sigter mod en aktivering af de unge. De beregnede tab i den enkelte kommune må i forlængelse heraf forventes ikke at blive realiseret.

Tab i forhold til indbyggertal (kr. pr. indbygger)

Albertslund	134
København	101
Lolland	92
Aalborg	90
Århus	82
Glostrup	68
Herlev	59
Langeland	57

Brøndby	52
Odense	51
Sorø	46
Ishøj	42
Høje Taastrup	39
Fredericia	35
Ringsted	35
Herning	30
Helsingør	26
Slagelse	20
Vordingborg	18
Holbæk	15

Tab i procent af beskatningsgrundlag

Albertslund	0,10
Lolland	0,08
Aalborg	0,07
København	0,07
Århus	0,06
Langeland	0,05
Glostrup	0,04
Odense	0,04
Herlev	0,04
Brøndby	0,04
Sorø	0,04
Ishøj	0,03
Ringsted	0,03
Fredericia	0,03
Høje Taastrup	0,03
Herning	0,02
Slagelse	0,02
Helsingør	0,02
Vordingborg	0,02
Holbæk	0,01

Der kan i øvrigt henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 1 ad L 194.